

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 492 IR 590
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-4037“ PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP NR. TAP-20-870; TAIS NR. 20-1101(2))**

2020-05-28 Nr.
Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija

Projekto tikslas: atsižvelgiant į Seimo valdybos 2020 m. sausio 8 d. sprendimą Nr. SV-S-1516 „Dėl įstatymų projektų išvadų“, pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Administracinių nusižengimų kodekso 492 ir 590 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4037 (toliau – ANK projektas). **Išvada vėluoja 15 savaičių.**

Dabartinė situacija: Seime yra užregistruotas ir svarstomas Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-815(3) (toliau – Tabako įstatymo projektas), kuriuo siekiama **uždrausti rūkyti daugiabučių namų balkonuose, terasose ir lodžijose, jeigu bent vienas namo gyventojas prieštarauja rūkymui.**

Atsižvelgiant į tai, ANK projektu yra siūloma papildyti galiojantį teisinį reguliavimą, numatant, kad administracinių nusižengimų teiseną dėl rūkymo daugiabučių namų balkonuose pradedama tik pagal to daugiabučio namo gyventojų pareiškimą, su kuriuo turi būti pateikiami duomenys, patvirtinantys rūkymo faktą ir aplinkybes.

Taip pat Tabako įstatymo projekte yra siūloma nustatyti pareigą buto savininkui arba nuomininkui policijos ar savivaldybės pareigūno reikalavimu, nurodyti asmens, kuris rūkė, duomenis. Siekiant užtikrinti tinkamą šios normos įgyvendinimą, numatoma atitinkama administracinė atsakomybė (siūloma nustatyti sankciją nuo 90 iki 150 eurų).

ANK projekto teikėjai: Seimo nariai Tomas Tomilinas, Asta Kubilienė.

Projekto esmė: Siūloma nepritarti ANK projektui atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybė 2019 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. 833 „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-815(3)“ jau nepritarė draudimui rūkyti daugiabučių namų balkonuose ir terasose, jeigu bent vienas namo gyventojas tam prieštarauja, taip pat nepritarė pareigos juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuris atsakingas už pastato, kuriame yra rūkoma, priežiūrą, užtikrinti, kad tabako dūmai iš patalpos, kurioje yra rūkoma, nepatektų į kitas patalpas, įtvirtinimui.

Jeigu Seime vis dėlto būtų pritarta atitinkamoms Tabako įstatymo projekto nuostatoms, siūlytina ANK projektą tobulinti, atsižvelgiant į pateiktas pastabas:

- ANK projektu siūloma įtvirtinti administracinę atsakomybę buto ar patalpos savininkui ar kitų daiktinių teisių turėtojui už Tabako įstatyme nustatytų reikalavimų nevykdymą (nuo 90 iki 150 eurų). Pažymėtina, kad už Tabako kontrolės įstatyme nustatytą tabako gaminių vartojimo pažeidimą įtvirtinta atsakomybė yra įspėjimas arba bauda nuo 20 iki 50 eurų, taigi siūloma nustatyti baudą buto savininkui būtų 3,4 karto didesnė (vertinant baudos vidurkį) negu bauda asmeniui, kuris rūkė

neleistinoje vietoje ar padarė kitų pažeidimų. Nesant tam jokio pagrindimo ANK projekto aiškinamajame rašte *neaišku, kodėl buto savininko padarytas pažeidimas laikytinas daug pavojingesniu už kitus Tabako kontrolės įstatymo pažeidimus*. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad *siūloma nustatyti sankcija prieštarauja teisėkūros proporcingumo principui*.

- Projektu siūloma papildyti ANK ir nustatyti, kad administracinių nusižengimų teiseną dėl rūkymo balkonuose pradedama tik pagal to namo gyventojo pareiškimą, su kuriuo turi būti pateikiami duomenys, patvirtinantys rūkymo faktą ir aplinkybes. Pažymėtina, kad ANK yra nustatytas bendras pagrindas pradėti administracinių nusižengimų teiseną: administracinio nusižengimo teiseną gali būti pradėta gavus pranešimą, aktą ar kitokį dokumentą, kuriuo asmuo, kuris nėra pareigūnas, užfiksavo administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos padarymą. Atsižvelgiant į tai, *siūlymas išskirti vieno administracinio nusižengimo teisenos pradėjimo pagrindą, kurį apima šiuo metu nustatytas bendras pagrindas, nedera su teisėkūros tikslingumo ir aiškumo principais*.

- Projektu siūloma nustatyti, kad namo gyventojas kartu su pareiškimu turi pateikti ne tik duomenis, patvirtinančius rūkymo balkone faktą, bet ir nurodyti aplinkybes. Pažymėtina, kad įstatymuose įtvirtintų reikalavimų ir draudimų laikymąsi kontroliuoja valstybės institucijos. Atsižvelgiant į tai, kad administracinių nusižengimų teiseną kyla iš pareigūnų, atliekančių įstatymų įgyvendinimo kontrolę ar kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, identifikuotų teisės aktų pažeidimų, *tokios funkcijos negali būti perleidžiamos tik asmenims, užfiksavusiems administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos padarymą*. Siūlomas teisinis reguliavimas (teisenos pradėjimas tik pagal to namo gyventojo pareiškimą) užkirstų kelią policijos bei savivaldybių administracijų pareigūnams atlikti savo funkcijas, t. y. užfiksavus veiką pradėti administracinio nusižengimo teiseną.

- Projektu yra siūlomi kiti redakciniai pataisymai ANK projektui.

Derinimas: projektas teiktas derinti Vidaus reikalų ministerijai. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma (rengėjų pateikti argumentai vertintini kaip pakankami neatsižvelgimui į teiktas pastabas).

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas neprieštarauja Vyriausybės programai.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome rengėjams įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas projektui (2020 m. gegužės 27 d. išvada Nr. NV-1461).

Siūlome Projektą teikti į Tarpinstitucinį pasitarimą.

Patarėjas

Audrius Kasinskas

